

ÅRSRAPPORT

RIKSTEATRET

2016

I. ET SVÆRT PRODUKTIVT ÅR

Leders beretning

Riksteatret er en lovfestet virksomhet, etablert med det formål *"å fremja arbeidet med å føra dramatisk kunst ut til folket i bygd og by og på andre tenlege måtar å auke kjennskapen til god dramatisk kunst"* (Lov om Riksteatret av 13. desember 1948).

Denne lovteksten setter ord på det jeg vil kalle Riksteatrets DNA, og nå, i løpet av mitt andre år i sjefsstolen, har jeg stadig vendt tilbake til den. Jeg syns den er så vakker. Den er en påminnelse om den unike fellesskapsfølelsen som fikk forme Norge etter krigen, og den likhetstanken som også i dag utgjør selve grunnfjellet i vår norske samfunnsforståelse – at enhver nordmann har den samme rett til de gode fellesskapet rår over, og at alle som bor her i landet skal settes i stand til å leve like fullverdige liv.

Og så syns jeg at det i disse omskiftelige tider gir en helt egen visshet at det faktisk er en *lovpålagt oppgave*, det vi driver med her på Riksteatret, hver og en av oss, hver eneste dag. Vi er i en helt spesiell forstand en *nasjonal institusjon*. Gjennom våre mer enn 400 årlige forestillinger over hele landet er vi med på å gjøre Norge til en nasjon.

Dette er det vi skal måles på, og i Riksteatrets gjeldende strategi (som ble vedtatt i fjor, for perioden 2016-2020) er oppgaven derfor presisert i samsvar med dagens kulturpolitiske situasjon: *"Som Norges nasjonale turnéteater skal Riksteatret gjøre scenekunst av høy kvalitet og stor spennvidde tilgjengelig for publikum over hele landet, og være en samlende og drivende kraft i samspillet mellom nasjonal og regional scenekunst."*

Dét mener jeg så til de grader er tilfellet for 2016, som har vært et spesielt produktivt år for Riksteatret, på alle måter.

Vi har hatt et rikt sammensatt repertoar, som har vært møtt med begeistring og tiltrukket seg et rekordstort publikum. Og viktigst av alt: vi har sikret et kvalitetstilbud av scenekunst som 73 kulturhus over hele Norge ellers ikke ville hatt tilgang til.

Liv Ullmanns sceneversjon av *Fortrolige samtaler* ble den signalproduksjonen jeg hadde håpet på. Med et stjernelag av skuespillere fra Nationaltheatret ble Ingmar Bergmans beretning om morens hemmelige kjærlighet en nærgående historie for et nåtidig publikum. På samme måte ble vår oppsetning av *Min kamp* litt av en milepæl i teateråret. Regissøren Ole Anders Tandbergs lekne dramatisering gjorde Knausgårds romanverk både tilgjengelig og svært underholdende. Ikke uventet fikk da også begge produksjonene et stort publikum gjennom lange spilleperioder ved våre samarbeidende teatre. Et tredje eksempel på det som kanskje skal kalles kvalitetsteater var *Landstrykere* – vår samproduksjon med Hålogaland Teater. Det er en selvfølgelig oppgave for Riksteatret spille våre klassikere, og nok en gang viste Hamsun seg å være ytterst livskraftig.

For *Landstrykeres* del var det dessuten gledelig å konstatere stor oppslutning fra et ungt publikum. Dette er de vanskeligste å nå for oss på Riksteatret, først og fremst kanskje grunnet skolenes krevende økonomiske situasjon, der ordningen med Den kulturelle skolesekken fortsatt ikke fungerer tilfredsstillende. Men i 2016 lyktes vi uvanlig godt på dette feltet. Koreografen og multikunstneren Jo Strømgrens uhøytidelige oppsetning av *En midtsommernattsdrøm* appellerte åpenbart til skoleungdom, og hip-hop-gruppa Absence Crew's forrykende utgave av den norrøne opphavsmytten, med tittelen *NORR – da gudene breaket*, ble en innertier også hos de helt unge.

Mye kan for øvrig tyde på at dans er noe mange unge mennesker er opptatt av. Men på grunn av de seneste årenes nokså betydelige realreduksjon i tildelingen over statsbudsjettet har vi på Riksteatret

måttet oppgi vårt regelmessige tilbud av danseforestillinger. Likevel vil dans også i fremtiden inngå i vårt repertoar, når den samlede programmeringen gir rom for det, og jubileumsforestillingen til vår mangeårige samarbeidspartner Oslo Danseensemble (ODE) fikk et stort og entusiastisk publikum.

Vårt største og mest trofaste publikum er imidlertid barna, og grunnstammen i Riksteatrets repertoar er og vil forbli våre barne- og familieforestillinger. Riksteatret skal komme med scenekunst dit mennesker bor, og for svært mange norske barn er dette deres eneste mulige tilgang til teater – de er jo stedbundne på en helt annen måte enn voksne er. Ja, barna er kjernen i vårt oppdrag. Og i 2016 hadde vi et svært populært tilbud til dem, med de tre fargerike oppsetningene *Pinocchio*, *Bukkene Bruse på Badeland* og *Heia Flåklypa!*, som fikk et samlet publikum på formidable 65 626, eller 49% av årets totalbesøk.

For å komplettere bildet skal jeg så òg ta med årets to innkjøpte forestillinger: *Kalvø*, av og med Are Kalvø, og *Fire begravelser og ett bryllup*, av og med Morten Joachim. Hver på sin måte var de viktige bidrag til det vi har formulert som vårt overordnede prosjekt: *Riksteatret skal fortelle historier som forener oss som bor her i landet*.

Og skal vi tolke tallenes tale for 2016 har vi altså lyktes med å gjøre akkurat det: 176 723 mennesker har sett våre forestillinger, på kulturhus og samarbeidende teaterscener landet rundt. Dette overgår våre estimater med svært god margin, i den grad at det også har gitt oss et inntektsoverskudd på nærmere 5 mill. kr.

Dét var til gjengjeld midler vi hadde svært god bruk for.

For også internt har 2016 vært et eksepsjonelt aktivt år, der vi samtidig med alle våre produksjoner og turnéer har gjennomført den store rehabiliteringen av våre fasiliteter i Nydalen. Det har nå gitt oss (og Kulturtanken) et funksjonelt teaterhus, der alle HMS-bestemmelser og øvrige arbeidsmiljøforskrifter endelig vil kunne følges fullt ut. Prosjektet har krevd enorm innsats, godvilje, profesjonalitet og tålmodighet fra alle våre ansatte. Ja, det har kostet. Også rent økonomisk. Og for å møte uforutsette kostnader som huseier Storebrands husleiebaserte finansiering ikke har tatt høyde for, har årets overskudd kommet godt med. Det ser dermed ut til at vi slipper å belaste fremtidig kunstnerisk arbeid med akkurat disse kostnadene. Det har vi sannelig grunn til å gratulere hverandre med.

Det er stort fokus på *produktivitet* i dagens samfunn. Vel - å dømme etter alt vi har oppnådd i 2016 er Riksteatret her i fremste rekke. Sagt på en annen måte: vi utnytter våre tilgjengelige ressurser svært effektivt. Jeg syns virkelig vi kan være stolte. Og uansett hvordan den offentlige økonomien vil utvikle seg, vet jeg vi også skal få mye til i årene som kommer. Til beste for hele det landet som heter Norge.

Tom Remlov
Riksteatersjef

II. INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL

II.1 Virksomhetens formål

I tildelingsbrevet til Riksteatret for 2016 er målet for virksomheten beskrevet slik:

Det overordnede målet for bevilgningene til kulturformål er å bidra til at alle kan få tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet og fremme kunstnerisk utvikling og fornyelse. I et kontrastrikt og mangfoldig samfunn er det viktig å legge til rette for og fremme en stor bredde av stemmer og tilbud. Kulturtilbud med offentlig støtte må derfor være allment tilgjengelige, slik at de som ønsker det gis mulighet til å delta i og oppleve et mangfoldig kulturliv.

Målene for bevilgningene til scenekunstformål i 2016 er å legge til rette for produksjon, formidling og etterspørsel av ulike scenekunstuttrykk, jf. Prop. 1 S (2015–2016).

Riksteatret er statens underliggende virksomhet på scenekunstmrådet, og skal innenfor de målsettinger, rammer og ressurser som til enhver tid er fastsatt av departementet, tilby profesjonell scenekunst i hele landet og supplerer slik det øvrige scenekunsttilbudet. Riksteatret har som formål å "fremja arbeidet med å føra dramatisk kunst ut til folket i bygd og by og på andre tenlege måtar å auke kjennskapen til god dramatisk kunst", jf. lov om Riksteatret av 13. desember 1948.

Følgende mål gjaldt for Riksteatret i 2016:

- 1. Et allsidig scenekunstrepertoar*
- 2. Et landsdekkende tilbud av scenekunstforestillinger*
- 3. Bred publikumsoppslutning og god kunnskap om publikum*
- 4. Aktiv samarbeidspartner i scenekunstfeltet*

Resultatmålene for 2016 er satt opp i samsvar med målene i tildelingsbrevet, og med de styringsparametere Riksteatret har utarbeidet i samråd med Kulturdepartementet. Når det gjelder den innbyrdes prioritering mellom disse fire hovedmålene, henvises det til Del V – Vurdering av fremtidsutsikter, der vi redegjør for den gjennomgang av Riksteatrets oppdrag som styret og ledelse har gjort med tanke på kommende års virksomhet.

I Riksteatrets strategiske plan for perioden 2016-2020 er den overordnede målsettingen formulert slik:

Riksteatret er Norges nasjonale turnéteater. Vi skal gjøre scenekunst av høy kvalitet og stor spennvidde tilgjengelig for publikum over hele landet. Riksteatret skal være en samlende og drivende kraft i samspillet mellom nasjonal og regional scenekunst.

Riksteatret turnerer i alle fylker i landet, og har samarbeidsavtaler med flere enn 70 faste kulturhus. Vi besøker hvert spillested minimum fire ganger i året, og viser egenproduksjoner, der noen er samarbeidsproduksjoner med andre teatre, samt innkjøpte forestillinger. Repertoaret vårt er allsidig, i samsvar med resultatmålet ovenfor, og inkluderer klassikere, samtidsdramatikk, musikk- og figurteater, dans og forestillinger for barn og unge.

II.2 Nøkkeltall

Aktivitet og publikumsbesøk	2015	2016	Endring	Budsjett 2017
Antall forestillinger	473	466	-7	440
Antall produksjoner (*)	14	12	-2	11
Totalt publikum	101 063	132 877	31 814	110 000
Totalt publikum på turné	91 174	126 068	34 894	105 000
Publikum barn og unge	43 854	65 626	21 772	50 000
Setebelegg (**)	50,8	67,6%	16,8%	-

* eksklusive gjestespill i Nydalen

** Fra 2017 er setebelegg fjernet som målefaktor pga store variasjoner i kulturhusenes setekapasitet og publikumsgrunnlag

Økonomiske nøkkeltall - bevilgning	2015	2016	Endring	2017
Utgiftsbevilgning, brutto totalt	132 151	132 429	278	140 522
Inntektskrav	-23 129	-23 800	-671	-24 467
Nettobevilgning 1)	109 022	108 629	-393	116 055

2017 inneholder en tilleggsbevilgning på 6,4 mill til dekning av pensjonskostnader, se note nedenfor.

Økonomiske nøkkeltall - utgifter	2015	2016	Endring	Budsjett 2017
Regnskapsførte utgifter	133 355	141 358	8 003	149 830
Regnskapsførte inntekter og refusjoner	-21 583	-31 735	-10 152	-32 571
Regnskapsførte nettoutgifter 1)	111 772	109 623	-2 149	117 259

2017 inneholder en ny kostnad på 7,6 mill pga. ny metode for statens fordeling av pensjonskostnader, se note nedenfor.

1) Fra 2017 skal Riksteatret budsjettere og regnskapsføre arbeidsgiverandel (12%) av pensjonspremien. Det samme gjelder medlemsandelen (2%) av pensjonspremien for alle ansatte. Tidligere har vi bare betalt medlemsandelen (2%) for ansatte på NTO-tariff, ikke ansatte på statlig tariff. Vi skal også budsjettere og regnskapsføre arbeidsgiveravgift av pensjonspremien (arbeidsgiverandelen) og av bruttolønn (før trekk av medlemsandelen). Finansdepartementet har i brev av 20.10.16 til alle departementene slått fast at intensjonen er at denne nye ordningen skal være budsjettneutryl på omleggingstidspunktet. Den budsjettmessige håndteringen skal som utgangspunkt derfor ikke endre virksomhetenes økonomiske handlingsrom. Imidlertid viser Riksteatrets budsjett for 2017 at den reelle effekten av den nye ordningen er høyere enn oppjusteringen av bevilgningen. Reell effekt er ca. 7,6 mill. Kroner, mens forslaget til statsbudsjett viser en oppjustering på 6,4 mill. Kroner.

Økonomiske nøkkeltall - øvrig	2015	2016	Endring	Budsjett 2017
Utgifter direkte knyttet til prosjektene	60 594	65 983	5 389	67 158
Andel prosjektutgifter i % av bruttokost	45%	47%	2 poeng	45%
Samlede inntekter	21 583	31 735	10 152	32 571
Inntekter i % av bruttokostnad	16%	22%	6%	22%
Snittbillettpris	176,-	192,-	16,-	213,-

Inntekter	2015	2016	Endring
Billettinntekter	16 740	24 085	7 345
Billettinntekt i % av utgiftsbevilgning	13%	18%	5 poeng
Sponsorinntekter	3 645	3 689	44
Sponsorinntekt i % av utgiftsbevilgning	2,8%	2,8%	

Årsverk	2015	2016	Endring
Totalt antall årsverk	111,6	104,1	- 7,5

Reduksjonen av antall årsverk i 2015 fortsatte i 2016, det samme gjelder antall fast ansatte, som i 2016 ble redusert med 4 personer i forhold til i 2015.

II.3 Organisasjon

Riksteatrets administrasjons-, produksjons- og forestillingslokaler ligger i Nydalen i Oslo. Siden 2014 har Riksteatret også hatt felles verksted med Nationaltheatret på Brobekk i Oslo.

Riksteatret har 76 fast ansatte. Total bemanning tilsvarer ca. 104 årsverk. Det inkluderer ca. 32 årsverk som er summen av ulike engasjement, primært frilans-kunstnere. Ved det felles verkstedet på Brobekk arbeider 15 fast tilsatte som har sitt juridiske ansettelsesforhold ved Nationaltheatret.

Riksteatrets øverste ledelse er:

Teatersjef Tom Remlov

Direktør Knud Bjørne-Larsen

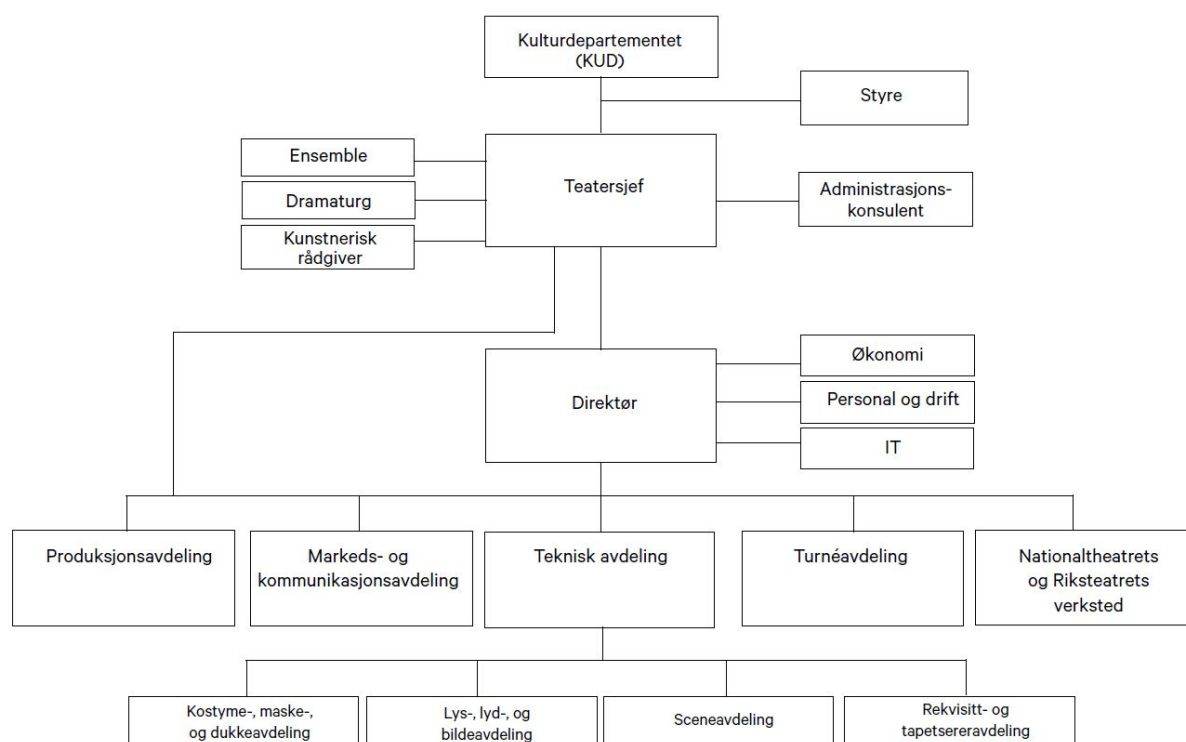
Teknisk sjef Kristin Tunold-Hanssen

Produksjonssjef Ingvild Hellum

Turnésjef Pål Gjersum

Markeds- og kommunikasjonssjef Turid Nyeggen

Organisasjonskart

II.4 Regnskapsprinsipp

Riksteatret fører regnskapet i samsvar med kontantprinsippet, se for øvrig prinsippnoten til årsregnskapet.

DEL III. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER

III.1 Prioriteringer og ressursbruk

2016 var det første hele året med Tom Remlov som teatersjef, og ble et år med rekordstor publikumsoppslutning. Årets besøk på egne scener endte på 133.000 publikummere, en økning på 32% fra året før. I den forstand må både resultatmål 1 og resultatmål 3 sies å være mer enn tilfredsstillende oppfylt.

I første kvartal 2016 ble repertoaret for 2017 ferdigstilt, og i den forbindelse gjennomførte ledelsen da beslutningen fra 2015 om å ikke inkludere dans som en fast del av repertoaret.

2016 ble også preget av at bygget i Nydalen var under rehabilitering, slik at administrasjonen tilbragte hele året i lånte lokaler, mens de tekniske avdelinger var utenfor huset i åtte måneder, parallelt med lån og leie av prøvefasiliteter flere andre steder.

III.1.1 Rehabilitering av Riksteatrets lokaler i Nydalen

Da utleieavtalen med Storebrand skulle reforhandles i 2014, gjorde Riksteatret en omfattende utredning for å undersøke om det ville være gunstig å flytte til andre lokaler. Etter en lang prosess konkluderte Kulturtanken og vi, i samråd med Kulturdepartementet, at det vil være mest hensiktsmessig å beholde våre nåværende lokaler på Gullhaug Torg og oppgradere bygningen til et driftssikkert teaterhus for produksjon og planlegging av forestillinger for turné. I den forbindelse var det av avgjørende betydning å oppgradere ventilasjonsanlegget, slik at det skulle tilfredsstillende kravene arbeidsmiljøloven setter. Det var også ønskelig å optimalisere utnyttelsen av husets fasiliteter og se på mulighetene for en enda bedre utnyttelse av de felles ressurser vi deler med Kulturtanken.

I desember 2016 var alle avdelinger flyttet tilbake til et nyoppusset lokale, som nå fremstår som et revitalisert bygg for våre to institusjoner.

Den nye leieavtalen med Storebrand Eiendom er inngått for en periode på 15 år f.o.m 2017, og gir Riksteatret en nominell husleieøkning på NOK 3.6 mill., mens den reelle økningen vil være noe lavere grunnet effektiviseringsgevinster både mht drift og energikostnader.

III.1.2 Ressursbruk

Utviklingen i 2015-2016 viser en kostnadseffektiv produksjonsmodell som gjennom høy utnyttelse av tilgjengelige ressurser og et høyere publikumsantall enn tidligere gir en redusert kostnad pr. publikummer.

Analysere man driftskostnadene de siste årene er det viktig å vite at man i 2015 utgiftsførte investering i nytt publikumsamfi med ca 1,4 mill. under post 01, videre utgiftsførte man ca. 5 mill. under post 01 i 2016 til dekning av ekstraordinære kostnader i forbindelse med rehabilitering av bygningen på Gullhaug torg. Hensyntatt dette ser man at driftskostnadene har utviklet seg i positiv retning.

Netto driftskostnader (post 01)

	2014	2015	2016
Netto driftskostnad	74 827	72 761	75 375
Del av totalkostnad	54 %	55 %	53 %

Oppdelingen av våre kostnader i netto driftskostnader og brutto prosjektkostnader kan gi et skjevt bilde av hvilke midler som brukes direkte til teaterproduksjon. 70% av posten netto driftskostnader medgår til lønn for fast ansatte teaterteknikere, skuespillere, produsenter, turnekoordinatorer og markedspersonale samt utgifter til markedsføring og kjøp av teaterteknisk utrustning. Videre inkluderer posten husleie for våre teatersaler og verksteder.

Brutto prosjektkostnader (post 21)

	2014	2015	2016
Utgifter direkte knyttet til prosjektene	64 163	60 594	65 983
% av teatrets totalkostnad (brutto)	46 %	45 %	47 %

Utviklingen i prosjektutgifter kan i første omgang se negativ ut siden kostnadene har vokst med 5 mill kr., men denne veksten er en suksesskostnad, i det årets inntektsøkning (10 mill kr over fjoråret) fører til økte kostnader for royalty til rettighetshavere og økte bidrag til kulturhusene i form av høyere nominell andel av billettinntektene.

Da det ble klart hvilket nivå vi ville oppnå på billettinntektene i 2016, kunne vi i tillegg samme høst tillate oss en utstyrmessig enkel ekstra-produksjon utover de 10 planlagte. Dette gav oss økte produksjonskostnader men også anledning til å kunne formidle den eksepsjonelle forestillingen *Fire begravelser og ett bryllup* innenfor vår netto budsjettramme, som et ytterligere bidrag til å oppfylle resultatmål 1 om et allsidig repertoar.

Årsverk fordelt på funksjon

	2014	2015	2016
Kunstfaglig personale, årsverk	83,1	76,7	72,7
Adm. personale, årsverk	36,3	33,9	30,4
Driftsteknisk personale, årsverk	1	1	1
Sum antall årsverk	120,4	111,6	104,1

I tabellen er kunstfaglig personale angitt etter NTOs definisjon, dvs at teaterteknisk personale er inkludert her.

Tabellen tydeliggjør klart den reduksjon i personalressurser som har vært nødvendig grunnet de siste års kutt i budsjettildelinger.

Utvikling i antall fast ansatte

	2014	2015	2016
Antall fastansatte	81	80	76

Tallet på fast ansatte er, som det fremgår, synkende, og denne tendensen fortsetter i 2017, dog med mindre utslag.

III.2 Resultat og måloppnåelse

III.2.1 - Mål 1. Et allsidig scenekunstrepertoar

Styringsparameter 1.1 – Antall produksjoner

Mål: 10-13

Resultat: 12

Årets produksjonsvolum ligger i øvre del av vårt anslåtte resultatintervall, og det viser at Riksteatret har lyktes godt med utnyttelsen av tilgjengelige ressurser. Det skal samtidig understrekes at for å få dette til, er økende vekt på samarbeid med andre aktører og institusjoner påkrevd, noe som nødvendigvis også belaster vår organisasjon gjennom stort fokus på oppfølging og kvalitetssikring, uavhengig av om Riksteatret har det overordnede produksjonsansvaret eller ikke.

Styringsparameter 1.2 – Antall egne produksjoner

Mål: 8-10

Resultat: 9

Som egne produksjoner teller alle produksjoner som ikke er innkjøpt. Det vil si at vi i vår målangivelse og rapportering ikke følger definisjonene i NTO-statistikken, ettersom Riksteatrets virksomhet avviker fra de øvrige teatrenes når det gjelder initiering av og aktiv deltagelse i samarbeidsprosjekter.

Årets egenproduksjoner er følgende:

På invitasjon fra teatersjef Tom Remlov kom Liv Ullmann til Norge for å lage en sceneversjon av Ingmar Bergmans *Enskilda samtal* – et stoff hun allerede hadde filmatisert med stor internasjonal suksess. *Fortrolige samtaler* var basert på livshistorien til Bergmans mor, og med utgangspunkt i morens hemmelige dagbok og Bergmans dagbøker skapte Ullmann et nytt manus for Riksteatret og Nationaltheatret. Turnépremierer i Bodø med besøk på Kjerringøy med Ullmann, skuespillerne og pressen på slep ga en fin start på en turné som var godt besøkt og fikk mye oppmerksomhet. Forestillingen ble spilt i Oslo før og etter turné.

Med seksbindsverket *Min kamp* tok Karl Ove Knausgård kritikere og bokelskende publikum med storm. Og da den norsk-svenske stjerneregissøren Ole Anders Tandberg dramatiserte romanen og satte den opp som teater i Stockholm, ble suksessen enorm. Riksteatret fikk Tandberg til Norge og gikk sammen med Oslo Nye Teater og Agder Teater om å lage en norsk versjon av *Min kamp* med Agnes Kittelsen, Ingjerd Egeberg, Christian Rubeck og Øystein Røger på scenen. Oppsetningen fikk terningkast seks i både Aftenposten og Bergens Tidende og ble sett av et stort og begeistret publikum over hele landet., inkl. Centralteatret i Oslo og Kilden Teater i Kristiansand.

En midtsommernattsdrøm i multi-talentet Jo Strømgrens regi og Fjerdeklases produksjoner på scenen ble en leken versjon av Shakespeares klassiker som ble godt mottatt av både et ungt og et voksent publikum. Riksteatret utarbeidet et omfattende skoleprogram og skuespillerne benyttet anledningen til å besøke

ungdom på asylmottak med en egen workshop mens de var på turné. Etter Riksteatrets turné fikk Oslo Nye Teater glede av 5 stk gjestespill på Centralteatret.

Også hip hop-gruppen Absence Crew besøkte barn og unge med workshops før og etter forestillingen *Norr – Da gudene breaket*. Denne breakeforestilling om norrøn mytologi passet for barn fra seks år, men vi så at et bredt publikum i alle aldre strømmet til kulturhusene for å oppleve akrobatikk på et høyt nivå. Forestillingen ble produsert av Absence Crew og DNS i samarbeid med Riksteatret.

Riksteatret gikk sammen med Hålogaland Teater om å lage en Hamsun-klassiker for vår tid. Med *Landstrykere* tok regissør Yngve Sundvor og scenograf Arne Nøst oss med til Polden hvor August i Eirik del Barcos skikkelse forførte oss med sin entusiasme, sjarm og fantasi. Dette ble en fest av en forestilling som fikk kritikerne til å kaste terningen til fem og publikum i alle aldre til å strømme til teatersalen. *Landstrykere* ble spilt på Hålogaland Teater før turné med Riksteatret.

Sammen med Teater Ibsen og Nord-Trøndelag Teater produserte vi i 2016 også *Snåsamannens sang*. På invitasjon fra teatersjef Thomas Bye i Skien hadde den svenske dramatiker KLAS Abrahamson skrevet en sterk tekst om de helt store spørsmål: Ser Snåsamannen ting vi andre ikke fatter? Det er jo ikke alt i våre liv som lar seg forklare, det har vi alle opplevd - men betyr dét at det skjer mirakler? Og trenger vi mirakler for å forstå våre liv? For Riksteatrets del var produksjonen planlagt for turné først i 2017.

Pinocchio ble til teater for hele familien i Riksteatrets egenproduksjon. Carlo Collodis klassiske eventyr ble gjenfortalt som en humoristisk, spennende og litt skummel blanding av godt gammeldags barneteater og moro for hele familien - med mye musikk. Etter forestillingen fikk de minste hilse på Pinocchio, Gresshoppen, Feen og alle de andre som ikke hadde lang nese.

For aller første gang fikk Solan, Ludvig og de andre karakterene fra Aukrusts verden liv på en teaterscene, med *Heia Flåklypa! - Solan, Ludvig og den store melkespannkastekonkurransen*. Aukrust har fanget den norske folkesjelen, og Riksteatret ønsket å fange det norske folk med en forestilling for tre generasjoner nye og gamle Flåklypa-fans. TINE Meierier ble samarbeidspartner og skolebarn fra hele landet ble invitert til TINEs Teaterdag med teaterbesøk, pedagogisk materiell og en drømmedag på teater. Etter forestillingen fikk de minste publikummerne hilse på karakterene i Flåklypa.

Tilbudet til vårt barne- og familiepublikum ble komplettert med årets aller største publikumssuksess – *Bukkene Bruse på Badeland*. Denne dramatiseringen av Bjørn Rørviks moderne versjon av folkeeventyret ble samprodusert med Oslo Nye Teater, og det var figurteaterkompaniet Circa Teaters kunstneriske ledelse som hadde fått oppdraget med å lage denne sprelske og nyskapende figurteaterforestillingen. Forestillingen slo så godt an at begge samproduserende teatre viderefører den i 2017.

Styringsparameter 1.3 – Antall innkjøpte produksjoner

Mål: 2-3

Resultat: 3

Riksteatrets oppgave er ikke bare å egenprodusere eller samprodusere. Gjennom innkjøp skal vi også by på det beste fra de andre teatrene produksjoner.

KALVØ, av og med Are Kalvø, fortsatte sin jubelferd med ekstraforestillinger på flere av Riksteatrets spillesteder. Med utgangspunkt i tallene fra Statistisk Sentralbyrås Tidsbrukundersøkelse fant Kalvø fram til de rareste ting vi bruker utrolig myke tid på. Publikum fant også frem til hans kritikerroste enmannsforestilling. Forestillingen var produsert av Det Norske Teatret og var på turné i regi av Riksteatret til våre faste spillesteder og med Stand Up Norge til tre av de store byene.

Morten Joachim vokste opp med narkomane foreldre og en narkoman bror. I dag er han en vellykket regissør og dramatiker. Den kritikerroste forestillingen *Fire begravelser og ett bryllup* er fortellingen om livet til Morten Joachim, fremført av Morten Joachim selv. Riksteatret spilte forestillingen for ungdom og et teaterinteressert publikum og hadde i tillegg et tett samarbeid med ansatte i rusomsorgen. Disse fikk tilbud om «baksnakk» med Morten etter forestillingen på utvalgte spillesteder. Turneen, som opprinnelig ble produsert for Teater Ibsen, fortsetter våren 2017.

For å markere at Oslo Danse Ensemble hadde rundet 20 suksessrike år, inviterte Riksteatret dem til å lage en ny helaftens danseforestilling for hele landet. *ODE 2016* ble et fyrverkeri av forestilling signert Jo Strømgren, Toni Ferraz og Fredrik «Benke» Rydman. Med energi og formidlingsglede nådde danserne helt ut til bakerste rad. De åtte danserne ga også workshop til danseinteresserte ungdommer – opptil flere på hvert spillested. Vi ser at disse ekstratilbudene der profesjonelle møter amatører er til stor glede for unge danseelever landet rundt.

III.2.2 - Mål 2: Et landsdekkende tilbud av scenekunstforestillinger

Styringsparameter 2.1 – Antall forestillinger totalt

Mål:	450
Resultat:	466

Vi vurderte vårt mål som ambisiøst, og må derfor si oss godt fornøyd med resultatet. Det inkluderer visinger i Nydalen, og tallet ville nok derfor vært høyere dersom ikke bygningen i Nydalen hadde vært under rehabilitering gjennom størstedelen av 2016. Samtidig skal det understrekes at tidligere års rapportering av totaltall i noen grad også har inkludert forestillinger av Riksteatrets produksjoner på samarbeidspartneres scener. For 2016 ville dette ha økt årets totale forestillingsantall med ca 150.

Styringsparameter 2.2 – Antall forestillinger på turné

Mål:	400
Resultat:	433

Antall forestillinger på turné ligger med dette 8,3% over målet, noe som må sies å være svært tilfredsstillende. Vi har hatt fokus nettopp på dette - å opprettholde og om noe styrke antallet forestillinger, og heller gjort de nødvendige økonomiske innstramninger gjennom en reduksjon i antallet produksjoner. Samlet sett har dette gitt et økt publikumstilbud på bekostning av et mer mangfoldig repertoar.

Styringsparameter 2.3 – Antall spillesteder

Mål: 70-75

Resultat: 74

Av hensyn til vårt oppdrag som landsdekkende teater, har det vært viktig å opprettholde antallet spillesteder. Opprinnelig var ambisjonen også en liten økning, men det har ikke økonomien tillatt, og i dialog med Kulturdepartementet gjør ledelsen og styret nå en løpende vurdering av Riksteatrets fremtidige spillestedsstruktur. Vårt nåværende antall faste steder er 73 – det 74. i 2016 var Stranda, Are Kalvøs hjembygd, der vi som et ledd i et markedsføringsopplegg hadde nypremierre på *Kalvø*.

III.2.3 - Mål 3: Bred publikumsoppslutning og god kunnskap om publikum

Styringsparameter 3.1 – Antall publikummere

Mål: 110 000

Resultat: 132 877

Dette tallet omfatter alle Riksteatrets egne forestillinger, dvs på turné og på vår egen scene i Nydalen.

Vi er svært fornøyd med besøkstallene for 2016, disse ligger totalt 31,5% høyere enn 2015. Teatersjef Tom Remlov har dermed valgt et repertoar som innfrir visjonen om å produsere «det beste for de fleste». 176 723 publikummere besøkte våre forestillinger på kulturhus og teaterscener over hele landet. Dette inkluderer både besøkende på turné (126 068), i vårt eget teaterhus i Nydalen (6 809) og våre forestillingers spilleperioder på samarbeidende scener (43 846).

Styringsparameter 3.2 – Antall publikummere på turné

Mål: 100 000

Resultat: 126 068

Med et resultat i overkant av 25% over måltall må det være lov å konstatere at vi har lykket med vårt program.

En viktig årsak til dette høye tallet er kraftig skjerpet planlegging, der vi i samarbeid med kulturhusene søker å gjennomføre dobbeltforestillinger så ofte etterspørselen og produksjonslogistikk tillater det. Dette betyr også at vi ved kontraktering av produksjoner sørger for at forestillingslengde og tekniske spesifikasjoner er så klart definert at planlegging med dobbeltforestillinger trygt lar seg gjøre i samsvar med forestillingens art.

Styringsparameter 3.3 – Antall barn og unge (*) i publikum

Mål: 43 000

Resultat: 65 626

*Her følger vi Scenestatistikken som bruker definisjonen «Publikum på forestillinger rettet mot barn og unge».

I samsvar med Riksteatrets gjeldende strategi oppnådde vi i 2016 meget god dekning innen primærpublikummet for produksjoner rettet mot barn og unge, her ligger vi over 50% over målet.

Styringsparameter 3.4 – Setebelegg (i pst)

Mål: 55,0%

Resultat: 67,6%

Beleggsprosenten for 2016 er også godt over måltallet. Det er samtidig viktig å være oppmerksom på at mange av kulturhusene har kapasitet tilpasset en annen type virksomhet enn vår, med den konsekvens at kapasiteten i en rekke saler overstiger det man normalt vil forbinde med anvendelse til teaterformål.

Setebelegg for et turnerende teater og et stasjonært teater som programmere for egne, faste scener er derfor ikke sammenlignbare størrelser, i det vi må måle vårt belegg mot egendefinerte måltall for hvert enkelt sted. Dette er årsaken til at vi for kommende år har foreslått å fjerne setebelegg som styringsparameter.

Styringsparameter 3.5 – Omtale av arbeidet med publikumsutvikling

Riksteatret arbeider kontinuerlig med publikumsutvikling, både gjennom egne programmer og i samarbeid med kulturhusene. I 2015 gjennomførte vi en publikumsundersøkelse rettet mot mottakere av våre nyhetsbrev, i 2016 gjorde vi en kvalitativ brukertest av våre nettsider, og i 2017 skal vi gjennomføre en omdømmeundersøkelse.

Årlig gjennomfører vi arrangørseminarer, og vi har arrangører som hospitanter i et opplegg der publikumsutvikling er et gjennomgående tema. En utfordring er at vårt publikum er direkte kunder av kulturhusene, slik at billettkjøp og en hoveddel av dialogen skjer gjennom kulturhusenes billettsystemer og digitale kontaktpunkter.

I 2016 introduserte vi streaming av forestillinger som en viktig faktor for å nå nye kundegrupper. I første omgang har vi gjennomført to pilotprosjekter i samarbeid med Kulturhuset Oseana utenfor Bergen. Vi sendte forestillingen *Fortrolige samtaler* til eldreheim i nærmiljøet. Her kunne beboere, som ikke hadde mulighet til å besøke forestillingen, overvære denne i felles oppholdsrom eller fra sin egen seng. Tidlig i 2017 ble det også gjennomført et prosjekt rettet mot barn på sykehus gjennom distribusjon av forestillingen *Heia Flåklypa!* til barneavdelinger i Bergen, Stavanger og Lillehammer.

En viktig faktor i rekruttering av publikum er prosjekter som skjer utenfor scenen. Dette er f.eks. skolebesøk, for- og ettersnakk på kulturhusene og samtaler på lokale bibliotek. Målet med slike opplegg er å inngå en tettere dialog med publikum og møte dem på flere arenaer. Når Riksteatret bringer med seg skuespillere, teknikere og annet personell, ønsker vi å dele så mye som mulig av vår kompetanse med publikum på spillestedene. Vi ser særlig at slike tilbud for barn og unge skaper minner for livet og et ønske om å komme tilbake til teatret.

Som et ekstra tilbud til ungdommer som bor på asylmottak, dro skuespillerne i *En midtsommernattsdrøm* på besøk på mottaket med et eget program som de ønsket å tilby ungdommene som et «bonustilbud». Ungdommene fikk også tilbud om å se forestillingen om kvelden.

III.2.4 - Mål 4. Aktiv samarbeidspartner i scenekunstheltet

Styringsparameter 4.1 – Antall arrangørkonferanser

Mål: 2

Resultat: 1

Som ledd i effektiviseringen av vår drift, og for å sikre økt langsiktighet i vår planlegging, gikk vi fra teateråret 15/16 over til å presentere vårt repertoar for et helt år av gangen, til forskjell fra tidligere praksis med halvårlig. Følgelig var det mulig å redusere antallet arrangørsamlinger til én, med den økonomiseringen dette gir. Det er imidlertid usikkert om dette forblir praksis, ettersom dialogen med arrangørene er viktig, og disse samlingene representerer en unik arena for kompetanseutvikling og erfaringsutveksling.

Styringsparameter 4.2 – Antall hospitantavtaler

Mål: 3-6

Resultat: 6

Denne ordningen ble innført i 2016 og ble svært godt mottatt hos arrangørene, som den primært er myntet på.

Styringsparameter 4.3 – Omtale av arbeidet med arrangørutvikling

Flertallet av norske kulturhus ser på Riksteatret som sin viktigste innholdsleverandør. Vi besøker i dag noe over 70 kulturhus med en geografisk spredning som dekker hele landet, og vi har en god dialog med disse og deres interesseorganisasjon Norsk Kulturhusnettverk.

Hvert kulturhus har siden 2015 hatt sin dedikerte kontakt i markedsavdelingen vår, og det skjer en tett oppfølging i forkant av hver forestilling, med fokus på billettsalg og publikumsutvikling.

Årlig samles arrangørene til seminar i Nydalen, for faglig påfyll, og sesonglansering med programpresentasjon. Dette er en viktig møteplass for nettverksbygging mellom Riksteatret og kulturhusene, og ikke minst kulturhusene imellom.

Vår hospitantordning, som ble innført ved utgangen av 2015, bidrar til at flere kulturhus styrker sin kompetanse og profesjonaliser sin stab. Her inviterer vi både administrativt, markeds- og teknisk personale fra kulturhusene til å hospitere i våre respektive avdelinger.

Styringsparameter 4.4 – Omtale av kunstnerisk samarbeid med institusjoner og grupper i scenekunstheltet

Riksteatret har et utstrakt samarbeid med nasjonale og regionale scenekunstinstitusjoner og prosjektgrupper over hele landet. Det er gledelig å se at så mange ønsker å bli med når Riksteatret inviterer til samarbeid om produksjoner vi initierer. Når vi nå samarbeider med forskjellige aktører gjennom året - fremfor den tidligere modellen med én fast partner pr år - blir vi dessuten mer fleksible og kan gi mer teater til enda flere publikummere. Vi ser også at våre samarbeidende teatre ytterligere styrker sin repertoarbredde og sin ressurs- og kapasitetsutnyttelse gjennom våre felles prosjekter. I 2016 samproduserte vi med Nationaltheatret, Oslo Nye Teater, Agder Teater, Hålogaland Teater, Nord-Trøndelag Teater/Teater Ibsen og Oslo Danse Ensemble, og formidlet gjestespill fra Den Nationale Scene/Absence Crew, Teater Ibsen og Det Norske Teatret.

Styringsparameter 4.5 – Omtale av samarbeid med regionale aktører

Norske kulturhus er en viktig del av grunnmuren i det lokale kulturlivet, og Riksteatret er en sentral innholdsleverandør av profesjonell scenekunst til kulturhusene. Riksteatret samarbeider tett med Norsk Kulturhusnettverk (NKN) og deres arrangørnettverk for å sikre at publikum får kulturopplevelser av høy kvalitet uansett hvor i landet de bor. Riksteatrets ledelse bruker også styret i NKN som referansegruppe og rådgiver i strategiske spørsmål.

Teatervenner Norge er en sammenslutning av 19 teatervenneforeninger og har som formål å fremme allmenn interesse for scenekunst. De lokale foreningene tilbyr et sosialt og faglig felleskap for teaterinteresserte. Teatervenner Norge inviterer medlemmer til Riksteatrets forestillinger og bidrar til å øke interessen for Riksteatret.

Gjennom samarbeid med Røde Kors bidrar Riksteatret til at Røde Kors også kan gjøre teateropplevelse til en del av sitt humanitære arbeid i Norge. Frivillige inviterer med seg mennesker i teatret som ellers ikke ville hatt mulighet eller anledning til å oppleve Riksteatrets forestillinger på egenhånd.

Den kulturelle skolesekken er under omorganisering, og Riksteatret har store forventninger til at vårt gode samarbeid med enkelte regionale forvaltere av ordningen skal kunne utvides til å gjelde for hele landet.

Styringsparameter 4.6 – Omtale av partnerskap og sponsoravtaler

DNB er Riksteatrets hovedsamarbeidspartner. Gjennom samarbeidet bidrar DNB til at publikum over hele landet får kulturopplevelser av høy kvalitet. Særlig viktig er DNB-billettfond, som sikrer at over 5500 elever i videregående skoler får gratisbilletter til Riksteatrets forestillinger. Slik sørger DNB for å bygge teaterinteresse hos en av våre aller viktigste publikumsgrupper.

Riksteatrets samarbeidsavtale med Coop gir oss en unik mulighet for direktekommunikasjon med 1,5 millioner publikummere over hele landet. Riksteatrets forestillinger inngår som tilbud i Coops program for medlemmer, og vi får bred omtale i Coops medlemsmagasin, medlemsbrev som går adressert hjem og i Coops digitale nyhetsbrev. Vi ser at samarbeidet medvirker positivt til de gode salgstallene vi opplever over hele landet.

Tine Meierier ble vår prosjektpartner da vi skulle gi liv til karakterene i Flåklypa. Med «TINEs Teaterdag» fikk 2. klassinger over hele landet tilbud om en drømmedag på teater med besøk på forestilling og møte med skuespillere. Det ble utarbeidet et enkelt pedagogisk opplegg om teater, ernæring og Flåklypas verden som lærere kunne bruke i undervisningen i forkant av teaterbesøket. Den felles intensjon mellom TINE og Riksteatret er å kunne utvikle samarbeidet om nye prosjekter i 2017.

ARK er Norges største bokhandelkjede med 113 butikker over hele landet. Deres målgrupper sammenfaller godt med Riksteatrets, og i 2016 inngikk vi en felles samarbeidsavtale som gir omtale i hverandres kommunikasjonskanaler og en rabatt på teaterbilletter for 800 000 ARK-venner over hele landet.

Riksteatret samarbeider også med andre aktører som Bokklubben, Utdanningsforbundet og Norsk Sykepleieforbund. Medlemmene får 20% rabatt på våre fore forestillinger og Riksteatret får en unik eksponering i deres kommunikasjonskanaler. Videre har vi dialog med flere større, nasjonale selskaper om muligheter for et fremtidig samarbeid.

DEL IV. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

IV.1 Intern styring og kontroll

Navet i vår kontroll for å sikre måloppnåelse på en tilfredsstillende måte er vår produksjonsmodell med faste beslutningspunkter hvor ledergruppen samles. Modellen er utviklet spesielt for Riksteatret i samarbeid med Metier.

Vi har gode rutiner for at alle produksjoner følger modellen. Denne tar oss gjennom prosessen fra utredning i forkant til læring i etterkant via beslutningsmøter i ledergruppen sammen med produksjonens produsent. Enkeltdelene utgjør etablering (hvor produsenten får sitt mandat), konseptgodkjenning, detaljgodkjenning, statusrapport og refleksjon.

Økonomistyringen kobles inn allerede i utredningen, hvor alle produksjoner halvannet år frem i tid skisseres og justeres løpende. Videre er ansvarslinjene tydeliggjort etter at vi i 2011, samtidig med produksjonsmodellen, innførte produsentrollen som økonomisk ansvarlig for hver produksjon.

En vesentlig faktor i vår virksomhet er inntektene vi får fra billettsalget. Når en produksjon først er startet kan kostnadene med avvikling av forestillingene vanskelig endres selv om de forventede salgstallene skulle utebli, derfor har vi et sterkt fokus på oppfølging av salgstallene for å iverksette nødvendige markedstiltak. Salget begynner ofte 3-6 måneder før turnestart, og de første reaksjonene måler vi nøye for å kunne estimere sluttsalget i god tid.

Med disse styringsmodellene og verktøyene anser vi oss som godt egnet til å oppnå de økonomiske måltallene.

IV.2 HMS

Riksteatret har et eget arbeidsmiljøutvalg (AMU) som fokuserer på helse, miljø og sikkerhet i virksomheten. AMU gjennomfører vernerunder i hele virksomheten, der utbedringspunkter beskrives og senere følges opp etter gitte tidsfrister. I 2016 har Riksteatrets lokaler blitt bygget om og pusset opp, og AMU har hatt et spesielt fokus på lys, ventilasjon og fysisk arbeidsmiljø ved tilbakeflytting til lokalene. Det fysiske arbeidsmiljøet er bedre etter oppussingen.

AMU følger også opp sykefraværstatistikken. I 2016 gikk sykefraværprosenten ned til 5,1%. Riksteatrets målsetting er å ha et sykefravær på 5% eller bedre, og fraværprosenten var akkurat innenfor målsettingen. Korttidsfraværet (inntil 16 kalenderdager) var 1,45%. AMU ser ikke at noe av langtidsfraværet er arbeidsrelatert. AMU er fornøyd med at sykefraværet er såpass lavt, gitt virksomhetens arbeidsområde.

Riksteatret har en avtale med Klinikk for alle for levering av bedriftshelsetjeneste.

Riksteatret gjennomfører egne HMS-gjennomganger for hver teaterproduksjon med to ulike fokus. Ett for teknikerne som skal montere og demontere kulissene og teknisk utstyr, og et annet for skuespillerne som

skal bruke og bevege seg i dekorasjonen. Riksteatret har ikke opplevd noen alvorlige hendelser for sine ansatte i 2016.

Til sist har Riksteatret satt i gang et eget prosjekt for gjennomgang av HMS for teknisk avdeling på generelt grunnlag. Der skal enkeltelementer og oppgaver i det daglige arbeidet beskrives og målsettes og tiltak beskrives. Eksempler på enkeltelementer er bruk av vernesko, klatring i stige og bevegelse under hengende last.

Vårt teaterbygg i Gullhaug torg 2 ble rehabilitert med utgangspunkt i behovet for en bedre ventilasjonsløsning. Som et resultat av rehabiliteringen kan vi nå konstatere at arbeidsforholdene til kostyme- og maskeavdelingene er forskriftsmessige.

IV.3 Program for styring og ledelse i staten (2014-2017)

Vi er i bestemmelsene for årsrapporten 2016 pålagt å rapportere på tiltak gjennomført iht «program for styring og ledelse i staten 2014-2017». Programmet peker til bl.a. til følgende utfordringer og bakenforliggende årsaker til behovet for et slikt program:

- Leder i staten har ikke det handlingsrommet som trengs bl.a grunnet uklare prioriteringer.
- Forvaltningen har mangel på gjennomføringskraft og resultatorientering.
- På enkelte områder er det lagt for mye vekt på prosess og på å involvere interessenter og for lite vekt på handling og resultater
- Topplederes ansvar for å ta i bruk IKT er undervurdert.

Vår virksomhet avviker vesentlig fra andre etater gjennom at vi er et produserende teater.

Riksteatret er avhengig av en kultur som dyrker det å få frem resultater og som aktivt utfører og prioriterer nødvendige handlinger for å nå målene. Vi kjenner oss ikke igjen i de problemstillinger som trekkes frem i programmet, dette er blitt ytterligere forsterket gjennom de siste årene for de økonomiske rammene er blitt strammere og krav til profesjonalitet i alle ledd er økt. Tidligere nevnte produksjonsmodell er vår egen versjon av program for styring og ledelse.

IV.4 Likestilling

Riksteatret praktiserer full likestilling og har en god kjønnsmessig balanse i de ledende stillingene. Det er en viss kjønnsmessig forskjell i avdelingene. På teknisk side er det noe færre kvinner, mens det på administrativ side er noe færre menn. Forskjellen er utilsiktet og det fokuseres på å utjevne forskjellene. Gjennom ansettelsesprosesser og sammensetning av produksjonsteam har vi et aktivt forhold til likestilling på områder som kjønn og etnisitet.

Kjønnsmessig fordeling	Totalt		Lederstillinger		Andre stillinger	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Kjønnsfordeling, alle ansatte i %	52,6 %	47,4 %	50,0 %	50,0 %	52,9 %	47,1 %
Kjønnsfordeling, heltidsansatte i %	52,7 %	47,3 %	50,0 %	50,0 %	52,9 %	47,1 %
Kjønnsfordeling, deltidsansatte i %	50,0 %	50,0 %	-	-	50,0 %	50,0 %
Gjennomsnittslønn i kr. 1 000	430 `	519 `	666 `	863 `	479 `	488 `

Kjønnsmessig fordeling innenfor den kunstneriske produksjonen	Kvinner	Menn
Sceneinstruktør	2	7
Dramatiker	2	7
Scenograf	5	4
Hovedroller	4	5
Andre ledende roller	3	5
Musikere	0	1

Kjønnsmessig fordeling innen stillingskategorier for fast ansatte og engasjerte	Årsverk kvinner	Årsverk menn
Teater-/operasjef	0	1
Ballettsjef	0	0
Adm. leder	0,25	0,5
Kunstnerisk personale	14,3	19,1
Adm. og teknisk personale	43,25	25,7
Sum	57,8	46,3

IV.5 Samfunnssikkerhet og beredskap

Riksteatret utarbeider årlig risikoanalyser, og det gjennomføres realistiske beredskapsøvelser. Øvelsen 2016 involverte hele ledergruppen og beredskapsteamet, den var gjennomført ved hjelp av eksterne krefter som skapte en realistisk simulering av en mulig hendelse. I etterkant av øvelsene evalueres planer og tiltakskort slik at vi er i en konstant forbedringsprosess.

IV.6 Revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen

Vi har ikke mottatt merknader for revisjonsåret 2015, og har således ikke hatt noen oppfølging i 2016.

IV.7 Fellesføringer fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

- Kontakten mellom brukerne og forvaltningen

Våre brukere kan deles i to kategorier; Kulturhusene, som er visningssted for våre produksjoner, og publikum, som besøker kulturhusene for å se våre forestillinger.

Kartlegging av publikums oppfatning er en kostnadskrevende prosess målt opp mot antall brukere og den omsetning de representerer. Vi gjennomfører ulike undersøkelser med ulik grad av repetisjoner. Vi gjennomførte i 2015 en publikumsundersøkelse rettet mot mottakere av våre nyhetsbrev, dette gjorde at vi i 2016 ikke gjennomførte en tilsvarende stor undersøkelse som fellesføringen legger opp til. I 2016 gjorde vi som et rimeligere alternativ en kvalitativ brukertest av våre nettsider.

En vesentlig del av kartleggingen er også oppfølging av hver forestillings salg på hvert sted, dette er verdifull informasjon i det videre arbeidet med å tilpasse vårt tilbud publikum over hele landet.

Publikum kjøper sine billetter primært gjennom kulturhusenes billettsystemer. Vi har igangsatt arbeid for å kunne motta informasjon om disse kjøpene digitalt via bruk av felles billettsystem

De 73 kulturhusene vi turnerer til har vi en løpende kartlegging av gjennom hyppig en-til-en dialog gjennom hele året. Videre arrangerer vi årlig seminar for alle kulturhusene som er våre arrangører. Her kartlegges alle tilbakemeldinger.

DEL V. VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER

Gjennom de siste årenes økonomiske utvikling er det blitt stadig mer krevende å løse Riksteatrets lovpålagte oppdrag. Det redegjorde vi for i innledningen til fjorårets budsjettsøknad, og i og med det stramme statsbudsjettet for 2017 er vilkårene for tilfredsstillende drift blitt ytterligere vanskeliggjort.

Dette har ført til at styre og ledelse har måttet foreta en gjennomgang av Riksteatrets samlede virksomhet, med det siktemål å disponere ressurser og produksjon på en måte som fortsatt etterlever lovens intensjon. En rekke alternative scenarier for økonomisering har derfor vært løpende vurdert, og i en slik prosess er det tilbakevendende spørsmål hvordan det skal prioriteres mellom Riksteatrets hovedoppgaver. Nedenfor er disse oppgavene omtalt i den rekkefølge de har vært bestemmende for de planene som er lagt for 2018.

- Riksteatret skal være **landsdekkende**. Det må forbli den overordnede premiss for vår virksomhet. Dette betyr at vi skal ha spillesteder over hele landet, også der publikumsgrunnlaget er mindre enn ønskelig. Ideelt sett skal det være mulig for en hvilken som helst borger av landet å bo innen rekkevidde av en Riksteater-forestilling. Dette er viktigere enn å opprettholde de seneste årenes forestillingsantall og totalbesøk. Samtidig prioriteres arbeidet med å styrke kompetansen og innsatsen hos de arrangørene der markedsføringen ikke er tilfredsstillende, slik at publikumspotensialet på hvert enkelt sted utnyttes i tråd med forventningene.

- Riksteatret skal ha **kulturhusene** som sin foretrukne spillearena. Kulturhusene har vært en prioritert politisk satsning de seneste ti-årene, og utgjør i dag et viktig element i den nasjonale kulturbyggingen. Dette betyr at Riksteatret må fortsette som en primær bidragsyter til en fullverdig utnyttelse av den ressursen disse husene representerer for sine lokalsamfunn. Å redusere våre kostnader gjennom en nedgang i antallet spillesteder, slik vi flere ganger har vurdert i forbindelse med salderingen av vårt budsjett for 2018, forblir derfor et lite ønskelig alternativ. I stedet har vi ved et mindre utvalg kulturhus nå valgt å redusere antallet forestillinger vi tilbyr, foreløpig som en midlertidig ordning for 2018.

- Riksteatret skal bevare både **høy kvalitet og stor bredde i repertoaret**. Det kan være vanskelig å forstå at ikke dette må være vår førsteprioritet. Men realiteten er at det er i repertoarvalg og bruk av kunstneriske ressurser de seneste par årenes kostnadsreduksjoner primært har måttet gjøres. Dette betyr at vi allerede fra og med 2016 har redusert antallet produksjoner. Det påvirker selvsagt bredden i vårt tilbud. I tillegg kjører vi en svært stram linje mht kunstnerisk bemanning – dvs bruk av skuespillere og musikere. Dette kan påføre oss begrensninger i både repertoarsammensetning og kunstnerisk uttrykk. Til nå mener vi å ha møtt disse kunstneriske utfordringene med gode ideer og svært nøye og mer langsiktig planlegging. Men det har gitt oss en høyere risikoprofil enn vårt oppdrag skulle tilsi.

Vi har de to siste årene, og i 2016 i særdeleshett, hatt eksepsjonelt høye billettinntekter. Dette har i noe monn hjulpet oss til å redusere konsekvensene av de seneste årenes nedgang i disponibel ramme, i tillegg til å møte ekstraordinære kostnader i forbindelse med rehabilitering av våre lokaler. Slike positive budsjettavvik ligger det imidlertid ingen automatikk i. Den underliggende realitet er at Riksteatrets risikoprofil er blitt betydelig skjerpet de seneste årene, på samme måte som økt publikumsoppslutning og økt inntekt også inngår som forutsetning for salderte budsjetter både i 2017 og 2018.

Fremtidsutsiktene gir med andre ord reell grunn til bekymring.

DEL VI. ÅRSREGNSKAP

Regnskapet for 2016 følger som vedlegg. Kommentarene nedenfor er relatert til dette vedlegget. Merk at bevilgningen til teatret er delt mellom post 01 og 21 f.o.m. 2009, og at fordelingen mellom postene er justert i løpet av året. Riksteatret fører regnskapet i samsvar med kontantprinsippet, slik det fremkommer av prinsippnoten til årsregnskapet. I det følgende er tall fra kontantregnskapet brukt der ikke annet er oppgitt.

Årsregnskapet er levert i samsvar med Bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra Kulturdepartementet i instruks om økonomistyring. Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Riksteatret. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d., men vi regner med at revisjonsmeldingen foreligger i løpet av andre kvartal 2017. Meldingen er unntatt offentlighet fram til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen, men blir publisert på Riksteatrets nettsider så snart dokumentet er offentlig.

Årsregnskapet for Riksteatret gir et dekkende bilde av teatrets disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Netto mindreutgifter i 2016 var 7,255 mill. Vi har søkt Kulturdepartementet om å få overføre hele dette beløpet til 2017-rammen. Beløpet inkluderer 6,886 mill. som ble overført fra tidligere år ved inngangen av 2016.

Billettinntekter, medfinansiering fra samarbeidende teatre, sponsorbidrag og andre inntekter:

2011	2012	2013	2014	2015	2016
23,4	25,0	26,1	22,2	21,6	31,7

(tall i millioner)

Billettinntekter (internregnskapstall):

2011	2012	2013	2014	2015	2016
18,4	18,7	19,3	17,4	16,7	24,1

(tall i millioner)

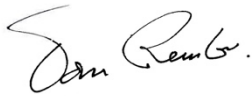
Billettinntektene i 2016 var betydelig høyere enn tidligere år. Dette skyldes både høye besøkstall og høy snittbillettpris. Besøkstallene for alle turneene i 2016 endte på 126 068, mot 91 174 i 2015. Snittbillettprisen var i 2016 192 kroner, mot 175 kroner i 2015, 186 kroner i 2014 og 170 kroner i 2013. Det har over tid vært utfordrende å oppnå en stabil utvikling av snittbillettprisen, og det er gledelig at vi ved hjelp av en bedre prisstrategi og mer tidligsalg har klart å skyve prisen opp.

Refusjon fra trygdeforvaltningen på post 032401 utgjorde 1,819 mill. Av dette var 557' foreldrepenge- og arbeidsmarkedstiltaksrefusjon.

Driftsutgiftene utgjorde totalt brutto 141,4 mill., mot total bruttobevilgning på post 01 og post 21 på 143,2 mill.

Riksteatrets kapitalreserve var per 31.12.15 6,886 mill. 2016 var et ekstraordinært år med store kostnader knyttet til ombyggingen av våre lokaler på Gullhaug torg 2. Meget gode billettinntekter veier opp for disse ekstrakostnadene, og gjør at vi per 31.12.16 har en kapitalreserve som er økt til 7,255 mill. Målet er fremdeles å øke kapitalreserven til 10 millioner igjen, men siden bevilgningen til Riksteatret er blitt videre redusert for 2017, i reelle tall, blir dette svært krevende å få til.

Teatret har i 2016 rapportert til både styret og til KUD i samsvar med kravene som er pålagt i tildelingsbrevet. Se ytterligere forklaring under ressursbruk.

Tom Remlov
Riksteatersjef

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskapet for Riksteatret er utarbeidet og levert etter nærmere retningslinjer gitt i Bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Årsregnskapet er i samsvar med krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere retningslinjer i Finansdepartementets rundskriv R-115 av 24. november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – Grunnleggende prinsipper for årsregnskap:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapporteringen er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen “Netto rapportert til bevilgningsregnskapet” er lik i begge oppstillingene.

Riksteatret er tilknyttet Statens konsernkontoordning i Norges Bank i samsvar med krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Riksteatret er en bruttobudsjettert virksomhet og blir ikke tilført likviditet gjennom året, men har rett til å trekke på teatrets konsernkonto. Ved årsslutt blir saldoen på den enkelte oppgjørskonto nullstilt ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger Riksteatret står oppført med i kapitalregnskapet.

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Riksteatret har rapportert til statsregnskapet. Det er stilt opp etter de kapitlene og postene i bevilgningsregnskapet som Riksteatret har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva Riksteatret har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev av 23.12.15, samt i brev med endelig tildelt budsjetttramme for 2016 av 18.03.16, for hver kombinasjon av kapittel og post. Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og plikter Riksteatret står oppført med i statens kapitalregnskap.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen.

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Riksteatret har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Riksteatret har trekkrett for disponible bevilgninger på konsernkonto i Norges Bank. Bevilgningene skal ikke føres som inntekt og viser derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

Virksomhet: C1 - Riksteatret

Rapport kjørt: 08.02.2017

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2016

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merutgift (-) og mindregift
0324	Driftsutgifter	01			75 863 000	75 375 251	487 749
0324	Spesielle driftsutgifter	21			67 316 000	65 983 476	1 332 524
<i>Sum utgiftsført</i>					143 179 000	141 358 728	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3324	Div. inntekter	01			309 000	29 821	-279 179
3324	Diverse inntekter	02			25 991 000	31 705 068	5 714 068
5309	Tilfeldige inntekter	29				129 535	
5700	Arb.giver avgift	72				8 054 286	
<i>Sum inntektsført</i>					26 300 000	39 918 709	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet**101 440 018****Kapitalkontoer**

60047801	Norges Bank KK /innbetalinger					29 686 285	
60047802	Norges Bank KK/utbetalinger					-131 249 286	
703804	Endring i mellomværende med statskassen					122 983	
<i>Sum rapportert</i>						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

		31.12.2016	31.12.2015	Endring
703804	Mellomværende med statskassen	-2 561 656	-2 684 639	122 983

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.

Virksomhet: C1 - Riksteatret

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
032401	199 000	75 664 000	75 863 000
032421	6 687 000	60 629 000	67 316 000
332401		-309 000	-309 000
332402		-25 991 000	-25 991 000

Virksomhet: C1 - Riksteatret

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindstetgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntekts fullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparing(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mølig overførbart beløp beregnet av virksomheten
032401		208 570		208 570				208 570	[5% av årets tildeling i note A]	208 570
032421		1332524		1 332 524				1 332 524		1 332 524
332402				0	5 714 068			5 714 068		5 714 068
xxxx45				0				0		
xxxx45				0				0		
xxxx70				0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
xxxx75				0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte Riksteatret har verken fått eller gitt budsjettfullmakter i 2016.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2016

	Note	2016	2015
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Salgs- og leieinntekter	1	29 097 450	19 772 235
Andre inntekter	1	2 637 439	1 810 823
<i>Sum inntekter fra drift</i>		31 734 889	21 583 058
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	66 326 781	68 180 410
Andre utbetalinger til drift	3	69 248 668	58 810 686
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		135 575 449	126 991 096
Netto rapporterte driftsutgifter		103 840 560	105 408 038
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	5 766 365	6 347 704
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	16 913	16 681
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		5 783 279	6 364 386
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		5 783 279	6 364 386
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0	4 291
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	4 291
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsegling konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		129 535	141 048
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		8 054 286	8 136 979
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		0	0
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-8 183 821	-8 278 027
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		101 440 018	103 490 106

Oversikt over mellomværende med statskassen **

Eiendeler og gjeld	2016	2015
Fordringer	176 158	167 265
Kasse	31 946	58 454
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk	-2 766 075	-2 922 025
Skyldige offentlige avgifter	0	-146
Annen gjeld	-3 685	11 813
Sum mellomværende med statskassen	8	-2 684 639

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov.

Virksomhet C1 - Riksteatret

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Inntekter fra oppdragsvirksomhet, avgiftspliktig	1 470	26 748
Sponsorinntekter, avgiftspliktig høy sats	376 143	429 254
Salgsinntekt forestillingsprogram m.v., utenfor avgiftsområdet	88 755	146 220
Billettinntekter, utenfor avgiftsområdet	25 289 448	15 849 727
Sponsorinntekter, utenfor avgiftsområdet	3 313 284	3 215 285
Diverse tilfeldige inntekter (diverse inntekter post 01 - 29)	1 701	1
Leieinntekt fast eiendom, unntatt avgiftsplikt	26 650	105 000
Sum salgs- og leieinnbetalinger	29 097 450	19 772 235
<i>Andre innbetalinger</i>		
Refusjon fra samarbeidspartner, utenfor avgiftsområdet	2 637 439	1 280 323
Salg av brukt utstyr, avgiftsfritt	0	530 500
Sum andre innbetalinger	2 637 439	1 810 823
Sum innbetalinger fra drift	31 734 889	21 583 058

Virksomhet: C1 - Riksteatret**Note 2 Utbetalinger til lønn**

	31.12.2016	31.12.2015
Lønn	56 798 069	58 553 446
Arbeidsgiveravgift	8 054 286	8 136 979
Pensjonsutgifter*	0	0
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-1 818 843	-2 516 100
Andre ytelser	3 293 270	4 006 085
Sum utbetalinger til lønn	66 326 781	68 180 410
<i>* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.</i>		
Antall årsverk:	104,1	111,6

Virksomhet: C1 - Riksteatret**Note 3 Andre utbetalinger til drift**

	31.12.2016	31.12.2015
Husleie	9 855 624	6 857 017
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	1 089 877	1 247 306
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	1 360 063	3 128 908
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	188 346	192 402
Mindre utstyrsanskaffelser	2 592 583	3 319 358
Leie av maskiner, inventar og lignende	2 244 958	1 415 248
Kjøp av fremmede tjenester	9 943 998	7 604 176
Reiser og diett	23 868 845	22 033 192
Øvrige driftsutgifter	18 104 373	13 013 079
Sum andre utbetalinger til drift	69 248 668	58 810 686

Virksomhet: C1 - Riksteatret**Note 4 Finansinntekter og finansutgifter**

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	16 913	16 681
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	16 913	16 681

Virksomhet: C1 - Riksteatret**Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer**

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	313 711	45 772
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	298 083	843 185
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5 154 572	5 458 748
Sum utbetaling til investeringer	5 766 365	6 347 704

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Virksomhet: C1 - Riksteatret

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2016	31.12.2015
Tilfeldige og andre inntekter (kto. 5309 29 i statens kontoplan)	0	4 291
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	4 291

Virksomhet: C1 - Riksteatret

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2016	31.12.2015
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0

Virksomhet: C1 - Riksteatret

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2016 Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	31.12.2016 Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	1 277 013	0	1 277 013
Andre fordringer	172 397	176 158	-3 761
Bankinnskudd, kontanter og lignende	31 946	31 946	0
<i>Sum</i>	1 481 356	208 104	1 273 252
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	0	0	0
Skyldig skattetrekk	-2 766 075	-2 766 075	0
Skyldige offentlige avgifter	-2 400	0	-2 400
Annen kortsiktig gjeld	-2 684	-3 685	1 001
<i>Sum</i>	-2 771 159	-2 769 760	-1 399
Sum	-1 289 803	-2 561 656	1 271 853

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
<i>Aksjer</i>							
Selskap 1							
Selskap 2							
Selskap 3							
Balanseført verdi 31.12.2016							0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Scenestatistikken 2016

Scenestatistikken er den felles rapporteringsmalen som hele scenekunstheltet bruker. Tallene i tabellen på neste side viser Riksteatrets rapportering for 2016. Dette er tallene som inngår i totalrapporten fra Norsk teater- og orkesterforening til Kulturdepartementet.

Scenestatistikk		2016
Forestillinger		
1.1.1	Totalt antall forestillinger	466
1.1.2	Antall forestillinger på egen scene/fast arena	461
1.1.3	Antall forestillinger på turné i Norge	433
1.1.4	Antall forestillinger i utlandet	5
1.1.5	Antall forestillinger rettet mot barn og unge	224
1.1.6	Antall transmisjoner	1
1.1.8	Antall forestillinger formidlet gjennom Den kulturelle skolesekken	19
Produksjoner		
2.1.1	Totalt antall produksjoner	12
2.1.2	Antall egne produksjoner	3
2.1.3	Antall samproduksjoner	9
2.1.4	Antall mottatte gjestespill	3
2.1.5	Antall produksjoner rettet mot barn og unge	5
2.1.6	Antall urframføringer	2
2.1.7	Antall produksjoner av norsk samtidsdramatikk/opera/musikkteater skrevet i løpet av de siste 15 år	4
2.1.8	Antall produksjoner av utenlandsk samtidsdramatikk/opera/musikkteater skrevet i løpet av de siste 15 år	0
2.1.9	Antall produksjoner med norsk samtidsdramatikk/opera/musikkteater rettet mot barn og unge	2
2.1.10	Antall produksjoner av ny norsk koreografi	2
2.1.11	Antall produksjoner av ny utenlandsk koreografi	0
Publikum		
3.1.1	Totalt antall publikum	132 877
3.1.2	Antall publikum på billetterte arrangement	130 401
3.1.2.1	Herav fribilletter	10 814
3.1.2.2	Herav sponsorbilletter	4 343
3.1.3	Antall publikum på egen scene/fast arena	131 750
3.1.4	Antall publikum på turnéforestillinger i Norge	126 068
3.1.5	Antall publikum i utlandet	1 127
3.1.6	Antall publikum på egenproduserte produksjoner	31 653
3.1.7	Antall publikum på samproduksjoner	10 104
3.1.8	Antall publikum på mottatte gjestespill	177
3.1.9	Antall publikum på forestillinger rettet mot barn og unge	65 626
3.1.10	Antall publikum formidlet gjennom Den kulturelle skolesekken - grunnskolen.	0
3.1.11	Antall publikum formidlet gjennom Den kulturelle skolesekken - videregående skole	2 476

Riksteatrets forestillinger og publikum per fylke i 2016

Fylke	Antall forest	% av tot. forest.	Antall publ.	% av tot. publ.
Akershus	12	3 %	3 776	3 %
Aust-Agder	22	5 %	6 551	5 %
Buskerud	26	6 %	7 482	6 %
Finnmark	19	4 %	3 776	3 %
Hedmark	27	6 %	8 363	6 %
Hordaland	18	4 %	6 032	5 %
Møre og Romsdal	32	7 %	9 771	7 %
Nordland	31	7 %	8 759	7 %
Nord-Trøndelag	22	5 %	4 942	4 %
Oppland	26	6 %	9 071	7 %
Oslo	28	6 %	5 684	4 %
Rogaland	31	7 %	12 200	9 %
Sogn og Fjordane	24	5 %	6 377	5 %
Sør-Trøndelag	26	6 %	5 189	4 %
Telemark	24	5 %	6 397	5 %
Troms	19	4 %	5 887	4 %
Vest-Agder	21	5 %	5 395	4 %
Vestfold	31	7 %	10 336	8 %
Østfold	22	5 %	5 762	4 %
Total	461	100 %	131 750	100 %

Riksrevisjonen

Vår referanse 2017/00460-1

RIKSTEATRET
Org. nr.: 974907550

Riksrevisjonens beretning

Til Riksteatret

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert Riksteatrets årsregnskap for 2016. Årsregnskapet består av ledelseskommentarer og oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, inklusive noter til årsregnskapet for regnskapsåret avsluttet per 31. desember 2016.

Etter Riksrevisjonens mening gir Riksteatret årsregnskap et rettviseende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter i 2016 og av mellomværende med statskassen per 31. desember 2016, i samsvar med regelverk for statlig økonomistyring.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet under «Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet». Vi er uavhengige av virksomheten slik det kreves i lov og instruks om Riksrevisjonen og de etiske kravene i ISSAI 30 (INTOSAI's etikkregler) fra International Organization of Supreme Audit Institutions, og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene og INTOSAI's etikkregler. Etter Riksrevisjonens oppfatning er det innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for årsrapporten, som består av årsregnskapet (del VI), og øvrig informasjon (del I–V). Riksrevisjonens uttalelse om revisjonen av årsregnskapet og uttalelsene om etterlevelse av administrative regelverk dekker ikke øvrig informasjon i årsrapporten (del I–V), og vi attesterer ikke denne informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det revisors oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig uoverensstemmelse mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskapen opparbeidet under revisjonen, eller hvorvidt den øvrige informasjonen tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom det konkluderes med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er Riksrevisjonen pålagt å rapportere dette i revisjonsberetningen. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens, styrets og overordnet departements ansvar for årsregnskapet

Ledelsen og styret er ansvarlig for å utarbeide et årsregnskap som gir et rettviseende bilde i samsvar med regelverk for økonomistyring i staten. Ledelsen og styret er også ansvarlig for å etablere den interne kontrollen som de finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Overordnet departement og styret har det overordnede ansvar for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig internkontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er et høyt sikkerhetsnivå, men det er ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig revisjon (ISSAI 1000–2999) alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir ansett som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke beslutningene som treffes av brukere på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og ISSAI 1000–2999, utøver revisor profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. Revisor gjør også følgende:

- Identifiserer og anslår risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Revisjonshandlinger utformes og gjennomføres for å håndtere slike risikoer, og tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis innhentes som grunnlag for revisors konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil. Dette skyldes at misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, feilpresentasjoner, eller overstyring av intern kontroll.
- Opparbeider en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen. Hensikten er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.
- Evaluerer hensiktsmessigheten av regnskapsprinsippene som er brukt, og rimeligheten av tilhørende opplysninger som er utarbeidet av ledelsen.
- Evaluerer den totale presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, herunder tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Revisor kommuniserer med ledelsen og styret, og informerer overordnet departement, blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Revisor vil også kommunisere om forhold av betydning som er avdekket i løpet av revisjonen, herunder eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Blant de forholdene som blir kommunisert med ledelsen og styret, og som overordnet departement blir informert om, tar revisor standpunkt til hvilke av forholdene som er av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet, og avgjør om disse regnes som sentrale forhold ved revisjonen. Disse beskrives i så tilfelle under eget avsnitt i revisjonsberetningen, med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring. Forholdene omtales ikke i beretningen hvis Riksrevisjonen beslutter at de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å være større enn offentlighetens interesse av at saken blir omtalt. Dette vil bare være aktuelt i ytterst sjeldne tilfeller.

Dersom Riksrevisjonen, gjennom revisjon av årsregnskapet, får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk for økonomistyring, gjennomføres utvalgte revisjonshandlinger for å kunne gi uttalelse om hvorvidt det er vesentlige brudd på disse.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon knyttet til administrative regelverk for økonomistyring

Vi gir en uttalelse med moderat sikkerhet på om vi er kjent med forhold som tilsier at virksomhetens disponering av bevilgningene i vesentlig grad er i strid med administrative regelverk for økonomistyring. Uttalelsen bygger på ISSAI 4000-serien for etterlevelserevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnås gjennom revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendig.

Basert på revisjon av årsregnskapet og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til ISSAI 4000-serien, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomhetens disponering av bevilgningene er i strid med administrative regelverk for økonomistyring.

Oslo; 26.04.2017

Etter fullmakt

Tor Digranes
ekspedisjonssjef

Harald Haugen
avdelingsdirektør

Brevet er ekspedert digitalt og har derfor ingen håndskreven signatur

Riksrevisjonen

0032 Oslo

27

KULTURDEPARTEMENTET
Postboks 8030 DEP
0030 OSLO

Vedr. 2017-00460-1 - Revisjon av årsregnskapet for Riksteatret 2016

Riksrevisjonen sender post digitalt til alle virksomheter og privatpersoner. Dette er i tråd med regjeringens digitaliseringsprogram om digital kommunikasjon som førstevalg i samhandlingen mellom det offentlige, innbyggere og næringsliv.

Les mer på [www.riksrevisjonen](http://www.riksrevisjonen.no/pressrom/nyheter/Sider/DigitalPost.aspx) eller www.riksrevisjonen.no/pressrom/nyheter/Sider/DigitalPost.aspx